

[1672 ח']

ניו-יורק, 16.1.39

פוליה יקר -

שבתי הצהרים מושינגטון, מועידת הסובית המאוחדת
לסען א"י. מועידה התחילה עוד שלשום, אבל שלשום הייתי עסוק
מה עם הלא-ציונים, ורק אחמול באתי שמה. השתתפתי הפעם
במועידה בעל-כרחי. החלטתי בביקורי זה לא להזמין פוכבית,
ועלה בידי להסלט סירי העהונים, באופן שהקהל הרחב לא ידע
כלל על מציאותי עכשיו באמריקא. אולם התנהלה בירושלם דרשה
כסני שאשתחף במועידה, וגם החברים מה עמדו על כך, וזלא ברצוני
נאלצתי ללכת לושינגטון.

זוהי ועידת הסובית הראשונה באמריקא שנוכחתי בה.
השנה אין סובית מיוחדת בשביל א"י. האחדו הפעם
קם הגוינים לסדר סובית משותפת של עשרים מיליון דולר. השעת
המיליונים הראשונים יחולקו בין הועד לפלי י, הגוינים וא"י.
א"י תקבל מזה שני מיליונים וחצי. כל מה שיאסף למעלה מחצעת
מליון יחולק על-ידי ועד מיוחד בין חמשה חברים, שני ציונים,
שנים סהג'וינים ואחד נייטרלי.

העוסקים בכך מקווים שיעלה בידם לאסוף כל עשרים
המיליון. הפסימיסטים אומרים שיעשו 15 מיליון.
מועידה היחה טובה. היו כשמונה מאות צירים סכל ארץ -
כמה ממכירי. לכתחילה לא הייתי בטרוורסה כלל, וקבעו שאני אהיה
הנואם היחיד בבנקט שיסודר בסוף המועידה.

למעשה, כרגיל באמריקא, היו בבנקם כסם נואמים, שהודיעו
 כי לא ינאסו, כי תקחל רוצה לשמוע את האורח וכו' - אבל כל אחד
 נאם בכל זאת. היושב ראש, ד"ר גולדמן, שגם הוא הודיע שלא ינאם -
 נאם לפני כל נואם ולאחריו ... באופן שבשעה שהגיע חורי לדבר
 היה כבר תקחל קייף וינע, ורבים היו צריכים לחפוס הרכבה ...
 היחם לי שאלה קשה - שאלת הלשון. כמעט כל הועידה
 התנהלה באנגלית. רק שנים שלשה דיברו אידיש. אף פעם לא
 הרשיתי לעצמי לדבר באספה-עם אנגלית, אך התלמתי הפעם לעשות
 את אף יצה - ונאמתי אנגלית. בסובן שעל ידי כך לא הוקל עלי
 הדיבור. בכלל קשה לי לדבר בפני קהל שבא לשמוע נאומים כסו
 שהולכים לראות סינמם. אם כי רבים בלי ספק באו "לשפח" והתענינו
 בת ינום כסם שמדברים. לעתים היחם גם התלחכות - אם כי שתיח -
 בועידה. אבל איני סאחל לשום איש לנאום בפני קהל אמריקני המסובם
 לשולחן האכילה ומלוכש "גודי-ערב" ששמע כבר במשך עשרים שעות כל
 סיני דקלומים ונאומים ספוצצים. איני מבין סדוק הנואמים
 המושבעים באמריקא אינם יודעים להגיד דבר-סם לשומעיהם. לאחר
 שגמר הנאום אתה יודע בקשי מה אמר הנואם, אם כי בשעה הדיבור
 אתה ניננח סאופן-הדיבור סמאופן ומקול הפוסיקלי ומסמלים
 הסחולגולוח לא בלי אכנוח - אך בלי כל חוכן, לעמוד ולהסביר לקהל
 זה דברים ריניים באופן רציני - אינו דבר קל ונעים. וכשגמרתי
 לדבר - הרגשתי רווחה גדולה, כאילו נפטרתי מגורדום.
 לחמחוני לא התקשיתי באנגלית, סלבד מלה אתה שנדרשה
 לי ולא יכלתי באוחו רגע לחססם. היחם נחוצה לי אמילת - traces

נבשום אופן לא יכלתי לזכרה, אלא לאחר שעברתי כבר לענין אחר.
 אולם לא נכשלתי בנסיון ראשון זה - מבחינת השפה,
 ואסרתי לקהל מה שרציתי להגיד, והקהל שהיה עיף כבר הקשיב
 קשב רב. ראיתי ונוכחתי שאפילו לצבור אמריקני אפשר לדבר
 ברצינות, ובלי להטי-ליצות ואקטוריות. במשך כל היום אני
 הייתי, כמדומני, הנואם היחיד שלא סיפר הלצות ומעשי ות, אלא
 ניסח לדבר לענין - ותקח שמע בהתענינות רבה.
 בקרב שלמני זה דיבר ברק. אני לא הייתי עוד
 ברושינגטון, אבל שמעתי שהוא הצליח מאוד ועשה רושם גדול -
 ושוב לא ק"י מליצות ודברנות, אלא דווקא בפשטות ובאסת
 המנימית של דבריו.

עוד סעם ואני גומר את התקירי כאן. כמעט כל
 הענינים שלשם באחי סודרו, במידה שניתנו לסידור בוסן
 קצר זה, ואני כבר נחכונן לשוב. עוד יש לי פגישות אחדות
 בניו-יורק בשלושת הימים הקרובים, ובסוף השבוע אחיה סוכר
 כבר לנסוע.

שלשום קיבלתי טלגרם מלונדון שמשוחזר אולי
 יתחילו בשלשים לחודש זה, ושעלי לשוב סיד ללונדון בשביל
 החיפציות סוקדסות. ואם תהיה לי אניה בשבת (21.1.39) אפליג
 ללונדון. בכל אופן אפליג לא מאוחר מיום א' הבא (22.1.39) -
 באניה מקורימניה.
 לפני צאתי אמלגרף לך.

סם שלום חילדים ו' המסעיכה באולה בקבורחה ו'

הכתבי סיד לונדונה.

נשיקות

דוד.

המצית דברי בועירה וושינגטון: שלוש שנים של מלחמה, הגנה (resistance) ורצון לנצחון. המלחמה לא מלחמתנו - אנו אנשי שלום ועבודה. המלחמה הוכרזה נגדנו. ניסו להרעב אותנו ע"י סגירת נמלים, שביחה כללית וסיכון חופש חנוכה בדרכים. ניסו להחריב משקנו ע"י עקירות עצים, שרפת שדות וכוויקום. ניסו להשמיד אותנו ע"י התקפות, מארב, רצח.

הישוב סרב להבהל. חגובתו: לסגירת החופים - יצירת נמל ח"א, וחדירה לנמל חיפה. לסיכון הדרכים - סלילת כבישים חדשים לחזק החנוכה ולהקלה. להריסת הרכוש - הקמת נקודות חדשות, הרחבת ההתישבות, חפירת בורות. להחרמה - פיתוח ענפי עבודה; מחצבת, מושבות, הרחבת ההשקאה. לטיור - הקמת צבא יהודי - הצבא היהודי הראשון לאחר מפלה בר-כוכבא.

לאחר שלוש שנות מלחמה הגברנו חיילים ואנו חזקים משהיינו: גדלנו במספר (עליה יותר גדולה מימי עזרא ונחמיה). השיחה עם אכספרס צא"י. דעה קצינים ומשירטשיל. קמדותינו המשקיות נחרבו.

המקור, הסובן והמשמעות ההיסטורית של "המאורעות" מצד הערבים - לא רק חוצרת הארץ, אם כי אין לזלזל בגורמים המקומיים. התחלת המהומות נעוצה במלחמת חבש, ולא במקרה. הטיור בארץ - חלק של הטיור בעולם. המלחמה בישוב - חלק מהמלחמה בעם. משטר האלמות, המשטמה, הדכוי המתנשא לשלום בעולם - מקור המהומות בארץ ממנו הוא שואב האידאולוגיה, אמצעי המלחמה, ההדרכה. כסף זר, נשק זר, הסחה זרה.

הסירור סכוון לא רק נגד יהודים - גם נגד ערבים

אם אינם מקבלים דיקדם "המנהיג".

גם מקור הכוח של הישוב אינו מקומי. א"י עכשיו -

נקודת המוקד של היסטוריה יהודית. מקורות הכוח של הישוב -

שנים: מולדת ועם. מגינים לא רק על רכוש - אלא על יצירה,

ויצירה דורות (בחנייתה גילו שני דברים: בית כנסת/חיק וסים)

לוחמים לא כאזרחים שו-יזכיות, אלא כבני מולדת על ארצם. אנו

שם בזכות ולא בחסד. רגש זה אינו של יהודי א"י בלבד. אין

יהודי שאינו קשור לארץ - גם אנטי-ציוני. אינו יודע רק את

נבכי נפשו, הראיה - הגרמנים. סחקו ציון וירושלם - ועכשיו

לוחמים בא"י. אין זה פרי רדיפות היטלר. צרה מולידה יאוש,

אך לא אהבה לארץ - אם אינה נסחרת במעמקי הנשמה. רגש המולדת

אימץ ידי הנהגים, הפועלים, האכרים, לחרף נפשם - ומנע כל

בהלה, פחד ורתיעה.

מקור שני - העם, מצבו ויכלתו. סרגיות הגולה לא

רק הסבל, הרדיפות, הגירושים - אלא חוסר-הישע. אי-אפשרות

לחתנגד, להלחם, על כבודו. במרכז המלחמה - זכות העליה.

איגרת אבן-סעוד לרוזוולט: א"י היא ארץ ערבית,

היא קטנה, קלטה כבר יותר מדי. א.ס. סילף ההיסטוריה, אינו

מכיר גם החוות והמציאות של הארץ - וטועה בעתידה. העם

היהודי חותם לנצח תוחמו על ארץ זו. גם בהווה אינה עוד ערבית.

שלוש הערים העיקריות יהודיות ברבן: ירושלם רוב של 3 נגד שנים.

בח"א-יפו רוב של 3 נגד 1. בחיפה רוב יהודי. התעשיה שלנו.

שני הנכלים - יהודים, יפו נחרבה. חתרנות יהודית. גם
החקלאות האינטנסיבית, המחרתבה בעלה יכולה הקליטה - בעיקר
יהודית. אפילו ודהד הכיר שבלי עליה יהודית אין קיום לארץ.
אין לעם הערבי שאלה עליה, ולערביי הארצות השכנות אין צורך בא"י.
הארץ קטנה - מבחינה ערבית. לא.ס. שטח עצום -

בלחי מיושב. וכן לעיראק. עכשיו יושבים בארץ 54 נפש על כל
קילומטר. בחלק היהודי יושבים 375 איש על כל קילומטר. (אי
מנהטן היה קטן בעיני היהודי שמכרו בעד 24 דולר. עכשיו יש
עליו שני מיליון חושבים, ושווי עשרה מיליארד דולר). אך
בא"י אין הווכוח בין 9 מאות אלף ערבים ובין 4 מאות אלף
יהודים - אלא בין הישוב הערבי ובין העם היהודי.

מה קרה להתישבות בארגנטינה? בארצות אחרות -
ומדוע הצליחה א"י? הכינונו הקרקע לקליטה ולהתישבות במספר
60 שנה, ואנו יכולים לקלוט מיד 100,000 איש.

השיחות בלונדון, אנו מוכנים לקואופרציה, אך שום
ויתור בשטח עליה לא יתכן.

המלחמה אינה רק זו של הישוב - העליה היא צורך
חיים של העם. יותר מזה - זוהי התאבדות בין שני כוחות עולמיים;
צדק, חופש, יושר, קואופרציה בין לאומית - נאלמות, הפרת חוק בין-
לאומי, משטמה, שאיח א"י לא תפתר בלי הסכמתנו - כי אנו כוח,
ואחנו הצדק.

בשני אלה ננצח.